

50107213 : สาขาวิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ

คำสำคัญ : พระพุทธรูป/ ศิลปะล้านนา/ ลุ่มแม่น้ำอิง/ ลักษณะเฉพาะสกุลช่าง

อัญชลี สินธุสอน : พระพุทธรูปศิลปะล้านนาใน ลุ่มแม่น้ำอิง : ลักษณะเฉพาะสกุลช่าง
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ร.ศ. ดร. ศักดิ์ชัย สายสิงห์. 176 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์ที่จะศึกษารูปแบบศิลปกรรมพระพุทธรูปสำริด พบในพื้นที่
ลุ่มแม่น้ำอิง เพื่อวิเคราะห์ทางด้านประวัติศาสตร์ กำหนดกลุ่มสกุลช่าง และอิทธิพลทางศิลปกรรม
พระพุทธรูปที่ผสมผสานกัน เพื่อทราบแหล่งบันดาใจ ตลอดจนลักษณะพิเศษเฉพาะสกุลช่างที่ได้
คลี่คลายมาจากแหล่งบันดาใจจนเกิดลักษณะเฉพาะทางสุนทรียภาพ ที่ได้รับหรือส่งต่อแรงบันดาลใจ
ใจให้แก่พระพุทธรูปในศิลปกรรมอื่น โดยใช้ตัวอย่างพระพุทธรูปสำริดที่กรมศิลปากรประกาศขึ้น
ทะเบียนเป็นสมบัติของชาติ ระหว่าง พ.ศ. 2528-2537 ไม่น้อยกว่า 50 รายการ ผลการวิจัยพบว่า
รูปแบบศิลปกรรมพระพุทธรูปสำริดพบในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำอิง สามารถจำแนกออกเป็นสองกลุ่ม ใหญ่
ได้แก่ พระพุทธรูปศิลปะล้านนา และพระพุทธรูปสกุลช่างลุ่มแม่น้ำอิง

พระพุทธรูปสกุลช่างลุ่มแม่น้ำอิงสามารถ จำแนก ได้เป็น 6 สกุลช่าง ได้แก่ สกุลช่าง
พะเยา กลุ่มที่ 1 และ 2 สกุลช่างเวียงจันทน์ สกุลช่างเชียงคำ สกุลช่างเทิง สกุลช่างเชียงของ รูปแบบ
ศิลปกรรมแสดง อิทธิพลรูปแบบจากสุโขทัย และล้านนา มาปรับเปลี่ยนให้เข้ากับบริบทนิยม เฉพาะ
ท้องถิ่น มีเอกลักษณ์ร่วมกัน เช่น พระขนงเป็นสันมุม มีเส้นเชือก ม้วนประกอบภายในพระพักตร์
สันนิษฐานว่าได้รับอิทธิพลศิลปะสุโขทัย หนึ่ง งานประดับตกแต่งฐานพระพุทธรูปพบฐานบัววง
ขารองรับฐาน ฐานประดับลายกรอบช่องกระจก ฐานประดับลายพันพุกษา โดยไม่พบการประดับ
ฐานพระพุทธรูปด้วยงานประติมากรรม

อนึ่ง เมืองหลวงพระบาง เมืองเวียงจันทน์ และเวียงเชียงตุง ซึ่งเป็นดินแดนใกล้เคียง
ล้านนา จากการสำรวจในขณะนี้พบว่างานศิลปกรรมในดินแดนดังกล่าว มีรูปแบบของตนเองอย่าง
ชัดเจน ต่างจาก พระพุทธรูป ในลุ่มแม่น้ำอิง จนไม่อาจกล่าวได้ว่า มีการรับส่งอิทธิพลด้านรูปแบบ
ศิลปะให้แก่กัน

ภาควิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ   บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร   ปีการศึกษา 2552

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์.....

50107213 : MAJOR : ART HISTORY

KEYWORD : LAN – NA/ BUDDHA IMAGES/ IN THE MAE ING RIVER BASIN/ TYPICAL CHARACTERISTICS.

ANCAHLEE SINTHUSON : LAN – NA BUDDHA IMAGES IN THE MAE ING RIVER BASIN : TYPICAL CHARACTERISTICS. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. SACHAI SAISINGHA, Ph.D. 175 pp.

This thesis has 2 main aims;

1) To study the artistic style and influence of the Buddha images found in the Ing River basin in order to analyze in iconographic approach and classify the artistic school of the images.

2) To study the sources of inspiration and explain about the special characteristics of each school of art, which improve from the sources of inspiration to become the specific characteristic of aesthetics; and also pass on the influence to neighboring art styles.

The main artifacts which have been used in this study are the bronze Buddha images, which more than 50 images; that the Fine Arts Department has registered between the years 1985-1994.

From the study indicate that, The Buddha images were discovered within Ing River Basin are able to divide into 2 main groups; Lān-Nā style and Ing River Basin School of arts style Buddha images.

The Ing River Basin School of art itself enables to divide into 6 sub-groups which are Phayao school group 1st and 2nd, Wiang Jun School, Chiang Kham School, Thoeng School and Chiang Khong School. 6 schools of arts has indicated some influence from Lān-Nā and Sukhothai art style, and the technique has adapts and conform to their own preference style of arts and becoming temporary characteristics. For example, the eyes bow is ridge angle form, and inside the face have the lines connect all proportions which represent Sukhothai art style's influence. The decorated works of the Buddha images have found the lotus arched base, mirror flame base and stucco base. The study also indicates that the base of the Buddha images for this school has found no decoration with sculptures.

However, Luang Prabang, Vientiane and Kengtong; the Lān-Nā neighboring areas, from the survey indicate that the art works in this area have the specific style which different from the Buddha images found in the Ing River Basin. According to the study, the Buddha images found in this area had no influence to each other.

Department of Art History   Graduate School, Silpakorn University   Academic year 2009

Student's signature.....

Thesis Advisor's signature.....